

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă termenului *carte de bucate* i se înlătură proprietatea *de bucate* atunci:

- a.** extensiunea termenului scade în timp ce intensiunea crește
- b.** extensiunea termenului crește în timp ce intensiunea scade
- c.** extensiunea termenului rămâne neschimbată în timp ce intensiunea crește
- d.** extensiunea și intensiunea rămân neschimbate

2. Inferența "Unii medici sunt profesori, prin urmare unii profesori sunt medici." este o :

- a.** deducție mediată nevalidă
- b.** deducție mediată validă
- c.** deducție imediată validă
- d.** deducție imediată nevalidă

3. Între propozițiile categorice SaP și SeP se stabilește un raportul de:

- a.** contradicție
- b.** contrarietate
- c.** alternare
- d.** subcontrarietate

4. Predicatul logic al conversei propoziției "Unele tablouri celebre sunt cu lalele negre." este:

- a.** sunt lalele
- b.** tablouri celebre
- c.** sunt
- d.** lalele negre

5. Regula criteriului unic este o regulă a corectitudinii:

- a.** definiției
- b.** demonstrației
- c.** clasificării
- d.** conversiunii

6. Din punct de vedere intensional, termenul *cel mai mic număr natural* este:

- a.** negativ și simplu
- b.** compus și concret
- c.** distributiv și vid
- d.** vag și abstract

7. Raționamentul prin care obținem concluzia SiP din premisa PaS este:

- a.** conversiune incorectă
- b.** demonstrație indirectă
- c.** analogie directă
- d.** conversiune prin accident

8. Fie raționamentul: Dacă unii S sunt M și toți P sunt M rezultă că unii S sunt P. Concluzia lui este:

- a.** unii S sunt P
- b.** toți P sunt M
- c.** unii S sunt M
- d.** are două concluzii

9. O inferență deductivă imediată implică existența:

- a.** a două concluzii
- b.** a unei premise și a unei concluzii
- c.** mai multor premise
- d.** unui criteriu de clasificare

10. Propoziției categorice "Niciun test nu este ușor." îi corespunde formula:

- a.** SiP
- b.** SoP
- c.** SeP
- d.** SaP

20 de puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E astfel încât termenii A și B se află în raport de contradicție, termenul C este specie a termenilor B și E, termenul D este în raport de încrucișare cu termenii E și A; iar termenul E este în raport de încrucișare cu termenii A și B.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă:

a) Unii B nu sunt C.	c) Unii D nu sunt B.	e) Niciun A nu este C.	g) Unii E nu sunt B.
b) Toți A sunt C.	d) Unii C sunt E.	f) Niciun A nu este B.	h) Unii D sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Toate criptomonede sunt dificil de falsificat.*
2. *Unele măsuri de protecție socială sunt cu eficiență redusă.*
3. *Niciun filosof german nu este ușor de înțeles.*
4. *Unele monumente istorice nu sunt restaurate corespunzător.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contrara propoziției 3 și supraalterna propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei subcontrarei propoziției 4, respectiv, supraalterna obversei conversei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Unele specii de animale pe cale de dispariție sunt protejate de lege din cauza că toate speciile de animale protejate de lege sunt pe cale de dispariție.*

Y: *Niciun alchimist nu este persoană care nu a căutat piatra filosofală deoarece nicio persoană care nu a căutat piatra filosofală nu este alchimist.*

Pornind de la această situație:

a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi;	4 puncte
b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate;	2 puncte
c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y.	2 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: iai-4, iao-3.

a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**

b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**

c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *„Unele dispozitive mobile sunt performante”*. **6 puncte**

C. Se dă următorul silogism: *Toate instalațiile care încorporează IA sunt dispozitive care pot realiza sarcini complexe, prin urmare toate dronele sunt dispozitive care pot realiza sarcini complexe pentru că toate dronele sunt instalații care încorporează IA.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Termenul mediu este distribuit în premisa minoră.
2. Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul „dronă”.
3. Concluzia silogismului este o propoziție universală afirmativă.
4. Subiectul logic al concluziei este distribuit atât în premisă, cât și în concluzie. **4 puncte**

D. Se dă următoarea definiție: *Triunghiul este o figură geometrică plană.*

a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată.	2 puncte
b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a)	2 puncte
c) Construiți o definiție, având ca definit termenul „triunghi”, care să încalce regula precizată la subpunctul b).	2 puncte

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

A. câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele zece răspunsuri corecte, astfel:

1-b, 2-c, 3-b, 4-b, 5-c, 6-b, 7-d, 8-a, 9-b, 10-c

10x2p= 20 puncte

B.

1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre termenii dați **2 puncte**

2. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele opt răspunsuri corecte, astfel:

a) A, b) F, c) A, d) A, e) A, f) A, g) A, h) A

8x1p= 8 puncte

Notă: Punctajul se acordă **independent** de reprezentarea corectă sau incorectă de la subpunctul 1.

SUBIECTUL al II -lea (30 de puncte)

A. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute, astfel: contradictoria propoziției 1 (SoP), subcontrara propoziției 2 (SoP), contrara propoziției 3 (SaP) și supraalternă propoziției 4 (SeP) **4x1p= 4 puncte**

- câte 1 punct pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute

4x1p= 4 puncte

B. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a celor două operații cerute, pentru a deriva, în limbaj formal, conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre cele două propoziții (1 și 3)

(2x1p)+(2x1p)= 4 puncte

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei și a obversei fiecăreia dintre cele două propoziții (1 și 3)

(2x1p)+(2x1p)= 4 puncte

C.-câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute, astfel: obversa conversei subcontrarei propoziției 4 (Po~S), respectiv, supraalternei obversei conversei propoziției 1 (Pe~S) **2x1p= 2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute **2x2p= 4 puncte**

D. a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi, astfel:

X: $SaP \rightarrow PiS$; Y: $SeP \rightarrow PeS$

2x2p= 4 puncte

b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a fiecăreia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, X: *conversiune validă/ raționament corect*, Y: *conversiune validă/ raționament corect*) **2x1p= 2 puncte**

c. explicarea corectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, *conversiune validă, nu se încalcă legea distribuirii termenilor, ambii termeni sunt distribuiți în concluzie, cât și în premisă*) **2 puncte**

Notă: În situația în care candidatul explică corectitudinea logică a raționamentului prin numirea "legii distribuirii termenilor", fără a preciza modul în care a fost respectată legea, se acordă 1 punct din cele 2 posibile.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A.

a) - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

PiM

MiP

MaS

MaS

SiP

SoP

2x2p= **4 puncte**

b) - construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a) **2 puncte**

Notă: Punctajul pentru construirea în limbaj natural a silogismului cerut se acordă **independent** de valoarea de adevăr a propozițiilor.

c) - câte 3 puncte pentru verificarea explicită, prin metoda diagramelor Venn (reprezentare grafică), a validității fiecăruia dintre cele două moduri silogistice **2x3p= 6 puncte**

- câte 1 punct pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic, astfel: *iai-4, mod silogistic valid; iao-3, mod silogistic nevalid* **2x1p= 2 puncte**

Notă: Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia.

B. - construirea, în limbaj formal, a oricărui silogism valid care să justifice propoziția dată **3 puncte**

- scrierea, în limbaj natural, a silogismului valid construit (cu premise adevărate/plauzibile) **3 puncte**

C. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele patru răspunsuri corecte, astfel:

1-F, 2-F, 3-A, 4-A

4x1p= **4 puncte**

D.

a) menționarea unei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**

b) precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**

c) construirea definiției cerute **2 puncte**